

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:

Wolfova ulica 1/I. Telefon 380

Uprava:

in trg 8. Telefon 44

Rokopisi se ne vračajo.

prašanjem je priložiti znam za odgovor.

Gjorgje pred ministrskim svetom.

KRALJEVIĆ NOČE V NIŠ IN JE NEZADOVOLJEN Z ODMERJENO APANAŽO.

Beograd, 6. oktobra. (Izv.) Na današnje sejo ministrskega sveta je bil povabljen tudi kraljević Gjorgje, da odgovori na vprašanja, ki mu jih je postavil ministrski svet na včerajšnji seji. Na vprašanje, ali želi ostati še nadalje član kraljevske hiše in izpolnjevati dolžnosti, ki izvirajo iz tega svojstva v smislu dvornih statutov, ki jih je princ vojčas drage volje podpisal, je kraljević izjavil, da na to vprašanje ne more

dati odgovora. Na vprašanje, ali se hoče podvreči sklepu, storjenem na podlagi dvornih statutov, da odide v Niš, je kraljević Gjorgje izjavil, da se temu sklepu ne bo pokoril in tudi noče iti v Niš. Na vprašanje slednjic, ali sprejme gimotne prejeme, o katerih ga je ministrski svet obvestil na včerajšnji seji, je princ Gjorgje izjavil, da jih sprejme, da pa ostaja pri tem, da niso zadostni.

KRALJICA MARIJA V BEOGRADU.

Beograd, 6. oktobra. (Izv.) Snoči ob 9. je dospela v Beograd kraljica Marija, ki je v Zagrebu prestopila iz orientnega ekspresnega vlaka v posebni dvorni vlak, ki je prišel po njo iz Beograda. V njenem spremstvu se nahaja tudi njena mlajša sestra romunska princezinja Ileana.

SEJA GLAVNEGA ODBORA RADIKALNE STRANKE.

Beograd, 6. oktobra. (Izv.) Za 12. oktobra je sklicana seja glavnega odbora radikalne stranke, na kateri bodo razpravljali o vprašanju sodelovanja z demokrati.

TRGOVINSKA POGODBA MED JUGOSLAVIJO IN POLJSKO.

Beograd, 6. oktobra. (Izv.) Včera so odpovali jugoslovanski delegati v Varšavo, kjer se udeležijo konference s poljsko delegacijo glede sklepanja o trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Poljsko.

SKLICANJE BOLGARSKE NARODNE SKUPŠČINE.

Sofija, 6. okt. (Izv.) Narodna skupščina se skliče v mesecu novembru. — Razpravljala bo o vprašanju, kako kaznovati ministre, ki so skrivni svetovne vojne. Sodijo, da se bo to vprašanje rešilo gladko in brez težkoč, ker vlada splošno prepričanje, da morajo biti krivci kaznovani.

MEMOARI KNEZA BUELOWA.

Berlin, 6. okt. (Izv.) Kakor poročajo listi, je sklenil bivši nemški državni kancelar knez Bülow z ozirom na to, da izda bivši cesar Viljem svoje memoare, priobčiti tudi svoje spomine, ki bi imeli iziti šele po njegovi smrti.

VLOGE PRI MADŽARSKI POŠTNI HRANILNICI.

Budimpešta, 6. oktobra. (Izv.) Pogajanja v zadevi razdelitve hranilnih in čekovnih vlog pri madžarski poštni hranilnici, ki so last državljanov nasledstvenih držav so se začela včeraj v Budimpešti. Ker so pa k tej konferenci prišli le zastopniki Češkoslovaške, Avstrije in Poljske, dočim so delegati Jugoslavije in Rumunije izostali, se ni mogel doseči konkretnega sporazuma. Zastopnik madžarske vlade je predložil konferenci načrt sporazuma, ki določa pogoje, pod katerimi naj se omenjene obveznosti madžarske poštne hranilnice prenese na nasledstvene države in v katerem hkrati te države prevzamejo del akcij, ki naj služijo za kritje teh obveznosti. Nasledstvene države naj prevzamejo tudi odgovarjajoči del madžarskega vojnega posojila. Konferenca bo trajala osem do deset dni.

Borzna poročila.

Curij, 6. okt. Berlin 0.2425, New York 535, London 23.64, Pariz 40.65, Milan 22.975, Praga 18.35, Budimpešta 0.22, Zagreb 2, Bukarešta 3.30, Dunaj 0.0075, avstrijske krome 0.00875.

Berlin, 6. okt. Dunaj 2.98, Budimpešta 85.89, Milan 938.30, Praga 7540.55, Pariz 16.479.35, London 9548.05, New York 2157.30, Curij 40.449.35.

Praga, 6. okt. Dunaj 0.03875, Berlin 1.2525, avstrijske krome 0.03875, italijanske lire 124.25, Budimpešta 1.125, Pariz 222.50, London 128.875, New York 29, Curij 551.50.

Dunaj, 6. okt. Devize: Zagreb 267.75—268.25, Beograd 1071—1073, Berlin 33.84—34.15, Budimpešta 29.65—29.85, London 325.700—326.200, Milan 3146—3154, New York 73.800—73.950, Pariz 5594—5606, Praga 2479—2503, Sofija 439.50—440.50, Curij 13.785—13.815, Valute: Ameriški dolarji 73.375—73.675, bolgarski levi 418—422, nemške marke 34—35, angl. funti 325.200—326.200, dinarji 1060—1064, romunski leji 441—451, švicarski franki 13.690—13.750, češkoslovaške krome 2485—2495, madžarske krome 29.50—29.70.

Zagreb, 6. oktobra. Dunaj 0.0852—0.09025, Berlin 2.90—3.20, Budimpešta 2.42—2.72, Italija 268—272, London 275.50—280.50, New York 62.50—63.50, Pariz 476.50—481.50, Praga 210—213.50, Curij 1171—1181, Bukarešta 42.25—43.75, Sofija 40, Amsterdam 1450, Bruselj 456.50, Valute: Ameriški dolarji 61, avstrijske krome 0.0885, madžarske krome 2.95, italijanske lire 264.50, švicarski franki 1160—1171, franc. franki 471.50—475.50, češkoslovaške krome 207.50—210.50, romunski leji 41—43, belgijski franki 454.

Spor med demokrati navidejno poraynan.

REVIZIJA USTAVE ODLOŽENA. — ZAUPNICA DAVIDOVIĆU IN VSEM DEMOKRATSKIM MINISTROM.

Beograd, 6. oktobra. (Izv.) Centralni odbor demokratske stranke je imel sejo, na kateri je storil nastopni sklep: Centralni odbor demokratske stranke razraža po svojih reprezentantih željo glavnemu odboru in parlamentarnemu klubu, naj se vidovdanska ustava, pri kateri je bilo demokratska stranka eden glavnih činiteljev za njeno sprejetje, ne revidira v sedanjem trenutku, ker bi revizija zelo škodovala državi in povzročila tudi veliko nevarnost za državno in narodno edinstvo. Centralni odbor se strinja s politiko demokratskih ministrov ter s svojimi zastopniki

v glavnem odboru in v parlamentarnem klubu. Centralni odbor je tudi mnenja, da ni povoda za kako izpremembo v vodstvu demokratske stranke.

Beograd, 6. oktobra. (Izv.) »Politika« javlja: V krogih demokratskih poslancev se zatiruje, da bo demokratski klub na svoji seji dne 10. oktobra podal izjavo, da se protivi reviziji vidovdanske ustave. Demokratski poslanci bodo izrekli zaupnico ministrom in predsedniku demokratske stranke Ljuba Davidoviću. Na ta način se bo preprečil razkol v vrstah demokratske stranke.

Zemljoradniški poslanci nameravajo zapustiti skupščino.

Beograd, 6. oktobra. (Izv.) Jutri ob 1. dopoldne se vrši plenarna seja zemljoradniškega kluba, na kateri bodo razpravljali o nadaljnjem zadržanju kluba. Kakor vse kaže, bodo zemljoradniški poslanci zapustili narodno skup-

ščino, ako bo vlada podala nezadovoljiv odgovor na njihove zahteve, zlasti kar se tiče ureditve agrarnih odnošajev v Dalmaciji, posebno pa razveljavljenja znane naredbe z dne 4. septembra.

Stjepan Radić pride v Beograd?

SPORAZUM GLEDE NOTRANJE UREDITVE DRŽAVE.

Beograd, 6. okt. (Izv.) Civaričev dnevnik piše, da doznava z zanesljivega vira, da se je med Stjepanom Radićem in hrvatskim blokom dosegel sporazum glede notranje ureditve države, in sicer brez revizije ustave. V zmislu tega sporazuma pride Radić v Beograd in bo udeležil svečanosti povodom desetletnice bitke pri Kumanovem. Nato se Radić odpelje v Prago. Sporazum med Radićem in hrvatskim blokom se je po

tej verziji dosegel na posredovanje demokratskih krogov. V koliko odgovarja ta vest dejstvu, se še ni moglo dognati. List pravi, da je izvedel, da je predsednik demokratskega kluba Ljuba Davidović prejel brzojavko Stjepana Radića, v kateri mu naznanja, da sta od sedaj naprej zopet prijatelja. Ta vest se najbrže nanaša na porazgovor demokratskega poslanca Angjelica s Stjepanom Radićem.

Veleizdajniška afera na Češkoslovaškem.

POROČNIK NOVAKOVSKY JE IZDAJAL TAJNE VOJAŠKE SPISE MADŽARSKEMU POSLANIŠTVU V PRAGI.

Praga, 6. okt. (Izv.) »Češke Slovo« poroča: V Brnu je policija aretirala nekaj častnikov, ki so stali v službi tujih držav. Predvsem je bil aretiran pobočnik generala Pudevinskega, Novakovsky. O podrobnosti aretacije ni ničesar znanega. Uvedla se je stroga preiskava.

Praga, 6. okt. (Izv.) Ministrstvo za narodno brambo sporoča, da je policija aretirala pobočnika Novakovskega, ker je volnil za neko tujo državo.

Brno, 6. oktobra. (Izv.) K vesti o aretaciji poročnika Novakovskega se uradno objavlja: Vojaška oblastva so opazila, da se vsebina zaupnih spisov vojaškega deželnega poveljništva v Brnu izročila neki tuji misiji v Pragi. V kratkem času je uspelo dognati v osebi poročnika Novakovskega, ordonančnega častnika pri vojaškem deželnem

poveljništvu v Brnu, tistega, ki je izdal te listine, na kar je bil Novakovski na povelje deželnega poveljništva aretiran in izročil vojaškemu sodišču v Brnu. V nadaljnji preiskavi civilnih oblasti se je dognalo, da je pri tem volninstvu bil udeležen tudi absolvirani pravnik na nemški univerzi v Pragi, Karel Schwabe, ki je bil tudi aretiran in izročil deželnemu sodišču za kazenske stvari. Oba aretiranca sta volnila na ta način, da je poročnik Novakovski, pri katerem so našli odtisek ključa k pisalni mizi deželnega vojaškega poveljništva in ponarejen ključ k pisalni mizi načelnika operativnega oddelka, izročal zaupne vesti Schwabu, ki jih je nato prodajal legacijskemu tajniku madžarskega poslanstva v Pragi. Proti obema internirancema je uvedena kazenska preiskava.

Nasilja fašistov na južnem Tirolskem.

FAŠISTI SO HOTELI ZASESTI GENERALNI KONZULAT V TRIDENTU.

Innsbruck, 6. okt. (Izv.) Iz Tridenta poročajo: Generalni civilni komisariat priobčuje izjavo, po kateri so fašisti, kakih 500 po številu, skušali zasedeti generalni komisariat. Izjava pravi med drugim: Danes je generalni civilni komisar Asum de Credaro sprejel zastopnike fašistov v avdienci. Fašisti

so zahtevali takoj v začetku razgovora, naj de Credaro odstopi in mu očitali, da je on kriv, da v bolcanski mestni hiši še danes ne visi kraljeva podoba. De Credaro je izjavil, da polaga več važnosti na razpust občinskega sveta v Bolcannu, kakor na razne formalnosti v mestni hiši.

KONFERENCE PREDSEDNIKA SKUPŠČINE.

Beograd, 6. okt. (Izv.) Predsednik narodne skupščine je danes popoldne konferiral o parlamentarnem položaju s predsednikom zemljoradniškega kluba Vojo Lazićem, podpredsednikom socialističnega kluba Nedeljkom Divcem in dr. Vojo Marinkovićem.

Posnemajmo!

Pred nami leži svežen časopisov, ki nosijo naslov »Oberschlescher Pressedienst«. Naloga časopisa, ki izhaja v Berlinu, je v uvodnih stavkih jasno začetna: obvešča naj časopisje nemškega jezika o dogodkih in zadevah Poljakom odstopljene šlezke zemlje. Med osebami, ki podpirajo stremiljenja tega lista, najdemo prve osebnosti današnje Nemčije. Jasno je: dokler bo domovina nekaj svetega in v človeški duši živega, ne bodo mogle mirovne pogodbe in vojaške odločbe preprečiti ljubezni do zaslužjenih bratov. Grda beseda iredentizma, ki se za to čustvo običajno rabi, ne more opisati narodnostnega sočutja z brati, ki trpe pod tiranijo tujega, neusmiljenega gospodstva.

Ce osebe iz najvišjega nemškega kulturnega sveta delujejo na to, da se pripravila odrešenje dela domovine, ki je bil po nemških pojnih ugrabljen nemškemu narodu, ki pa še dolgo ne čuti takega ponižanja in zapostavljanja kakor naša Primorska, tedaj bomo tudi mi uvideli, kako malomarno in brezčutno živimo tja v en dan, ne da bi žrtvovali trohico svojega prostega časa za misel na brate, ki ječe onstran državne meje pod tujskim jarmom.

Tamkaj naši bratje ne žive pod razmerami, v katerih se nahajajo manjšine ostalih držav Evrope, tamkaj ni ravnopravnosti pred zakoni, ni varnosti življenja. Sokolske telovadnice se upeljujejo, čitalnice zapirajo, predavanja prepovedujejo, prosta zbiranja razganjajo. Nacionalno zapostavljanje se ne omejuje na zlorabe upravnih oblasti, na zanikanje običajnih državljanških pravic, na omejeno odločevanje v upravnih zadevah lastnega življenja. Nacionalno zapostavljanje gre še dalje. Onemogoča se vsako prosvetno in narodnostno delo, ki je po zakonu dovoljeno in ki ni naperjeno proti državi, marveč deluje samo na obstoj lastnega naroda, jezika, duševnosti in kulturnega ustvarjanja. In ker se narod, kljub vsem prepovedim vseeno ohranja in ker mu kljub vsemu zaničevanju še vedno teče materinska govornica ter končno njegovo kulturno ustvarjanje še raste, je nasprotnik pograbil po najhujšem sredstvu. Spustil je na neoboroženi narod toločave, ki pod zapeljivimi gesli fašistovskih načel bruha ogenj in ruševine na naše ljudi, njih domove in njih dečo.

Priznati moramo, da se nas je polotila velika malodušnost in ravnodušnost. Imamo matice in tudi zbiramo pridno knjige in sredstva, da jim pomagamo. Toda smiselne organizacije in podrobnih naporov pa nam le manjka. Mi smo brez obvestiteljske službe o dogodkih in zadevah naroda onstran meja, veliki zločini, ki se na njem dnevno dogodevajo, ne najdemo v našem tisku pravega odmeva. Bratje Hrvaši in Srbi dolj v državni prestolici vedo bore malo o tem našem narodiču. Njegove razmere, število, kulturno stanje, politične težnje in zločinske dogodivščine, ki jih je moral pretrpeti, so jim nepoznani. Kratko: manjka elementarna obvestiteljska služba, kar izvemo, je bolj sporadično in od prilike do prilike. In vendar smo v ravnokar minoli svetovni vojni doživeli ogromni bitni pomen manjšinske in nacionalne propagande, ves zapadni del Evrope je bil preplavljen s tiskanimi stremiljenji po svobodi hlepečih narodov. Kakor je mednarodna propaganda in vplivanje na javno mnenje dobrodejno orožje diplomacije, tako je v notranjem prometu obvestiteljska služba o zatiranju zaslužnjene manjšine lastnega rodu predpogoj uspešnega odreševalnega dela. Vprašamo javne činitelje, kaj smo v tem oziru storili za tužno našo Primorsko? Koliko brzojavk, opisov, slik in brošur smo mi poslali v svet o dejstvih in početjih italijanske države in naroda proti primorskim Jugoslovancem? Ali smo ustanovili eno samo inozemsko agenturo, ki bi bila recimo iz Švice ali Francije obveščala inostrani svet o strahotah italijanskega fašizma v zasedenem ozemlju?

Razven par nabiralnikov in števecv nismo ukrenili za tamošnji naš narod ničesar. Koliko je bilo doslej kongresov, ki so obravnavali manjšinska vprašanja, ali se je na teh nekaj čulo tudi o jugoslovanski manjšini v Italiji? Pač so begali mednarodne kroge Madžari, Nemci, Armenci, Litavci in drugi, sama Jugoslavana ni smelo biti zraven. Kakšne vloge so drugi že delali na družtvo narodov, ali smo mi enkrat povedali, kaj nas boli na naši zapadni meji?

Mi potrebujemo manjšinsko pisarno, ki bo vodila sistematično registraturo, propagando in delo za primorski narod. Na univerzi imamo pravnike, književnike in zgodovinarje, ki dobro poznajo mednarodna prava, mirovne pogodbe in manjšinske določbe in ki so pripravljeni stopiti v krog delavcev take manjšinske pisarne. Skrajni čas je, da se prebudimo iz sedanjega mrtvila in da se zavemo našega velikega zunanjepolitičnega cilja, ki ga narekuje narodnostno čustvo in domovinska ljubezen.

Zaključki konference v Mudaniji.

GRČIJA NI PODPISALA PROTOKOL. — NAPETE RAZMERE V TRAKIJI. — BOLGARSKE MANIFESTACIJE.

Smirna, 6. oktobra. (Izv.) Glavne točke protokola, ki je bil podpisan v Mudaniji med zastopniki zavezniških velesil in zastopnikom Mustafe Kemal paše, generalom Ismed pašo, so sledeče: 1. Izpraznitev nevtralnega pasu ob Dardanelah. 2. Zavezniške velevlasti ostanejo še nadalje v Carigradu in sicer pod istimi pogoji, kakor doslej. 3. Grške čete se imajo umakniti iz Trakije v roku devetih dni po notifikaciji sporazuma. 4. Uprava nad vzhodnim delom Trakije se poveri nacionalistom. 5. Zavezniške velesile bodo določile nevtralen pas na obeh bregovih Trakije, se določa, da jamčijo zavezniške velesile za upravo v tem delu dežele. 6. Ukrene naj se vse potrebno, da se omogoči zasedba vzhodnega dela Trakije po nacionalistih. 7. Zavezniške velesile bodo intervenirale pri grški vladi v Atenah s skupno demarso, da tudi grška vlada pristane na izvršitev sporazuma, sklenjenega v Mudaniji.

Smirna, 6. oktobra. (Izv.) Grška zastopnika na konferenci v Mudaniji sta izjavila, da nimata potrebnega pooblaščenja za podpis sklenjenega protokola. Dostavila sta, da se morata obrniti tozadevno do Aten glede nadaljnjih navodil.

Pariz, 6. oktobra. (Izv.) Kakor doznajajo listi, je prejela francoska vlada

precej neugodna poročila o razmerah Grške. Grki sploh ne marajo na ničesar pristati, kar želi Francija. »Journal des Debats« javlja, da se je bati nemirov v Trakiji. Grške čete so zapalile okoli 50 turških vasi v Trakiji.

Sofija, 6. oktobra. (Izv.) V zadevi rešitve vprašanja Trakije se v vseh večjih mestih v Bolgariji prirejajo veliki ljudski shodi. V resolucijah prosijo Trakijski begunci vlado, naj na mero-dajnih mestih napravi potrebne korake, da se mora Trakija razviti v avtonomno deželo in da se omogoči, da se številni begunci rešijo iz svojega obupnega položaja.

ODSTOP CARIGRAJSKE VLADE.

Carigrad, 6. okt. (Izv.) Veliki vezir Tevrik paša je obvestil angorsko vlado, da je pripravljen podvreči se odločtvi narodne skupščine. Po željah vodilnih krogov v Angori bi morala odstopiti carigrajska vlada, nakar bi poslala angorska vlada v Carigrad svojega zastopnika ali generalnega guvernerja. Sodijo, da se sultan odreče prestolu šele takrat, ko bo mir zagotovljen.

Protestno zborovanje proti nevdržnim prometnim razmeram.

Včera dopoldne je priredila Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevine SHS v veliki dvorani hotela Union zborovanje, da protestira proti nevdržnim razmeram, ki so zavladale na naših železnicah in ki groze uničiti vse naše gospodarstvo. Zborovanja so se udeležili številni industrijalci, železničarji, zastopnik ministra trgovine in industrije, prometnega ministrstva, pokrajinske vlade v Ljubljani, oddelka za šume in rude, šef oddelka za kmetijstvo, zastopnik mestne obč. Ljublj., ravnateljstva juž. žel. v Ljubljani, kakor državnih železnic v Zagrebu, trgovske in obrbne zbornice v Osijeku, rudarskega glavarstva, združenja inženjerjev jugoslovanskega šumarskega združenja, zveze trgovskih gremijev, Saveza železničarjev, obrtnih društev v Celju, Ljubljani in Mariboru, Zveze hišnih posestnikov, več poslancev itd.

Otvoritev zborovanja.

Predsednik zveze industrijcev je otvoril zborovanje naglašajoč, da je bila Zveza prisiljena, sklicati to zborovanje, kajti razmere na naših železnicah so take, da grozi popoln zastoj in uničenje vso našo industrijo, obrt in trgovino. Vse dosedanje prizadevanje je ostalo brezuspešno. Z statističnimi in stvarnimi podatki bomo pokazali vse napake in nato podali vse strokovnjaške nasvete, kako temu odpraviti. — Nato je prisrčno pozdravil vse navzoče ter dal besedo referentu gosp. inž. Šukljetu.

Poročilo referenta inž. Šukljeta.

Gospod referent je v dolgem, in prečizno podanem poročilu orisal ves kaos ki vlada na naših železnicah in označil njegove vzroke. Povdarjal je, da brez rednega tovarnega prometa država ne more obstati. Nato je dokazal, da je položaj v našem prometu obupen in da ni videti nobenega znamenja za zboljšanje. Povdarjal je, da pri nas ni javnega funkcionarja, ne politika, ki bi vedel za dejanske razmere in ki bi pojmoval nevarnost, ki grozi uničiti našo državo. Razmere, kakor vladajo sedaj, groze povzročiti popolno ukinitve tovarnega prometa na vseh progah, ki vežejo preko Slovenije in Hrvaške našo državo s srednjo in zapadno Evropo. — Vedno se čulejo pritožbe nad nezadostnim poslovanjem železniškega aparata. Nesposobnost železniškega aparata pa jasno dokazuje ukaz ministrstva južni železnici glede oddaje premoga, ki je protizakonit in krši veljavni obratni železniški pravilnik. Ministrstvo zahteva velikanske množine premoga za železnice, ne dostavi pa zadostno število vagonov, da bi se mogel ta premog odpremiti. Kljub temu pa se ni strahlo izdati prepovedi, da premogovniki ne smejo odpremiti nobenega vagona drugim naročnikom, predno niso krite potrebe železnic.

Ukinjenje prometa.

Govornik je nadalje izvajal, da dosedaj nihče ni hotel verjeti v nevarnost ukinitve prometa. Toda ta katastrofa je faktično že nastopila. Slovenija je popolnoma izolirana od ostalega sveta, kar je v prvi vrsti zakrivila brezglava politika državnih železnic v Zagrebu.

Pomanjkanje lokomotiv in vagonov.

Tega pomanjkanja o katerem se toliko govori, faktično ni, ker so vse

proge z vagoni zatrpane. Poleg tega dobivamo vedno nove pošiljatve reparacijskih vagonov iz Nemčije, ki niti v državo ne morejo, ker ni prostora. — Brezglava politika državne uprave se kaže zlasti v tem, da je pustila na stotine vagonov, ki so imeli male defekte, stati na progah, tako da so postali skoro nerabni. Na ta način je mogoče, da je deponirano v Ljubljani, Dravljah in na postajah gorenske proge Ljubljana-Jesenice nič manj nego 1882 pokvarjenih vagonov. V vsej kraljevini pa stoji na progah preko 14.000 takih vagonov. Vsled teh razmer je tovarni promet preko Zagreba, Siska, Capraga in Karlovca popolnoma ukinjen. Vse to jasno kaže, da vagonov pri nas ne manjka. Istotako ni res, da manjka pri nas lokomotiv.

Pomanjkanje strokovnega osebja.

Na različnih postajah, zlasti v Beogradu stoji na stotine lokomotiv, ki smo jih prejeli iz Nemčije. Vsled mizernih plač in pa, ker železniška uprava še dosedaj ni našla časa in denarja, da bi preskrbela svojim uslužbencem primerna stanovanja, odhajajo ti v velikih množinah iz državne službe. Vsled nestrokovnega osebja pa se dragoceni stroji pokvarijo v 14 dneh, zlasti še, ker se dogode slučaj, da na največjih postajah nimajo niti strojnega olja.

Protežiranje inozemskih producentov.

Naši producenti izgubljajo svoja domača tržišča, ker naročniki pošiljk nikdar ne dobe pravočasno. Na ta način preti vsej naši industriji pogin. Istočasno, ko vsi domači transporti stoje po različnih postajah, pa neovirano pasirajo državno mejo in teko v notranjost madžarski in drugi transporti.

Nezmožnost odločujočih faktorjev

je povzročila vse te žalostne razmere. Zato je treba, da se železniška uprava izloči iz teritorija partizanskih političnih bojev in da se ji da potrebna avtonomija. Tudi prometno ministrstvo izdaleka ni kos svojim dolžnostim. Do danes po štirih letih še ni doseglo niti izenačenja prometnih pravilnikov. V vražnjaju železniškega personala se do danes ni storilo še ničesar.

Na koncu svojih izvajanj je gospod referent izrazil predloge in zahtevke zborovalcev, ki so v splošnem vsebovani v sprejeti resoluciji. Za svoja izvajanja je žel gospod referent živalno uvajanje.

Ostali govorniki

so se v celoti vsi strinjali z izvajanjmi poročevalca in so bili edini v tem, da je prometno ministrstvo, odnosno nevdržne razmere v državi, povzročene vsled partizanskih bojev, krivo mizernega stanja naših železnic.

Govor posl. Deržiča.

Narodni poslanec Deržič je v temperamentnem govoru izjavil, da se v celoti strinja z izvajanjmi referenta, vendar mora omeniti ono, kar se mu zdi da je poročevalec pozabil. To so razmere pri ministrstvu samem, kjer se ne gleda na strokovnjake in znanje, ampak kjer igra glavno vlogo strankina pripadnost. Nadalje je omenjal in povdarjal veliko požrtvovalnost specijelno slovenskih železničarjev, ki so v kljub mizerni plači, v kljub temu, da niso dobili nikake službene obleke, da jih mnogo po napor-

ni službi hira po vagonih in drugih nezdravih luknjah, storili vse, kar je bilo v njihovi moči. Izrazil je svoje veselje, da so vendar enkrat spoznali tudi drugi krogi, kaka nevarnost jim preti, če bi šlo tako dalje. Upa, da se bo mogoče sedaj vendar le kaj doseglo, da se končno uredi to najvitalnejše vprašanje našega gospodarstva. Za svoja izvajanja je govornik žel viharna odobravanja vseh navzočih zborovalcev.

Mednarodna plovba po Dardanelah.

Način, s katerim se je Anglija zoperstavila prodiranju turške armade proti Dardanelam, Carigradu in Traciji, je bil nepričakovano odločen. Zato se je splošno iskalo razlog tega angleškega početja, ki vendar niso bili neposredno ogroženi interesi angleškega imperija. Kakor vedno, je tudi toplot Anglija opešala svoj odločen vot proti Turčiji v krasnorečje o svobodi mednarodne plovlbe.

Govoto je Angliji tudi na tem ležeče, da si hrani prosto trgovsko pot v Črno morje in k kavkaškimi petrolejskim vrelcem. Da bi se pa mednarodna prava glede svobodnega prehoda skozi Dardanele tako daleč opredelila, da bi varovala interese ruskega gospodarstva, ni mogel nihče resno pričakovati.

Stvari jemljejo sedaj ugoden potek, konferenca v Mudaniji je že zaključena in z njo seveda podpisana konvencija, s katero se oddaja Tracija nacionalistični turški upravi, glede Carigrada in dardaneljskih morskih ožin pa je v principu sklenjeno, da se ohrani še nadalje svobodna mednarodna plovba. Povdariti pa se mora, da je bilo samo v principu sklenjeno, da so se pa podrobnosti učinkovitega izvrševanja te svobode pustile v nemar. Sedaj izjavljajo tudi angleški in francoski politični krogi, da se glede morskih ožin morejo zavzemati samo za veljavno principa, podrobnosti pa do sporednega pomena.

Kaj pa je princip in kaj podrobnost glede svobodne mednarodne plovlbe mimo Carigrada in Dardanel nam pove zgodovina, ki pravi, da se je ta princip utrdil že leta 1856 v znani pariški pogodbi, da pa je Turčija s temi morskimi ožinami delala, kakor si ji je zahtevalo. Ob izbruhu svetovne vojne je celo kratko malo prepovedala vsak prehod in povzročila na ta način, da se Rusiji ni

Zaključitev zborovanja.

Po govoru zastopnika železničarjev ki je istotako povdarjal neznosne razmere, v katerih žive železničarji, je bila enoglasno sprejeta resolucija, ki bistveno odgovarja vsem zahtevam, ki so jih stavili govorniki. Nato je predsednik Zveze industrijcev zaključil zborovanje.

zoper mlade, neizkušene države v srednji Evropi. Skrajni čas bi že bil, da pokažemo Italiji, da se bo spekla pri vsej zloglasni italiski perfidnosti.

Sovjetska zunanja politika.

Zanimiva je sovj. zun. politika. Ta politika ni niti socialna, ekonomska, niti politična. Ne nosi znaka doslednosti ali načelnosti na sebi. Z načeli komunizma bi bila združljiva samo taka zunanja politika, ki se ozira na najvišje cilje socialističnega družabnega reda. To je v neki meri tudi delala Rusija, dokler jo njene lastne gospodarske in socialne prilike niso prisilile, da opusti vsako misel na svetovno revolucijo in išče gospodarske in trgovske stike s kapitalističnimi državami. Cim pa je sovjetska Rusija storila poslednje, bi bila morala v zunanji politiki kreniti na pot, ki omogoča redne gospodarske stike z vsemj državami, to se pravi proglasiti bi bila morala prijateljstvo in dobro soseilstvo z vsemi državami sveta kot svoj zadnji cilj. Toda tega Rusija očitno ni storila. V zunanji politiki ima gotove aljanse, ki se v ničemer ne razlikujejo od zvez kapitalističnih držav. Tako se posebno dobro razume z Nemčijo in Turčijo in napada Anglijo, kjer je more. Ne vidimo pa, zakaj bi Anglija bila bolj kiptalistična, kakor Nemčija in zakaj bi morala sovjetska Rusija priznati potrebe svojega gospodarstva in štiti interese proti vsem silam, ki so naperjene proti svobodnemu razmahu tega gospodarstva. Če se pa sovjetska Rusija postavi na to stališče, mora nujno slediti stari caristični politiki, ki je pač ekspanzivnost zasledovala iz pravih gospodarskih interesov ruske države ne pa iz kakih zavojevalnih kapric carističnih zunanjih ministrov.

Gospodarske vesti.

+ **Prost izvoz kostanjevih hlobov.** Ministrski svet je dovolil prost izvoz brez carine kostanjevih hlobov s srednjim premerom 15 do 25 cm in dolžino 7 do 15 m.

+ **Nemške reparacijske davjave naši državi prihodnje leto.** Naše prometno ministrstvo in delegati nemške industrijske zveze so sklenili sporazum, da bo Nemčija dobavila na račun reparacij za prihodnje leto samo osebne in tovarne vagonne, deloma za normalne, deloma za ozkotirne proge.

+ **Tečaj na novosadski produktivni borzi dne 3. oktobra.** Cena za 100 kg v dinarjih: pšenica 365 (370), ječmen 325 (330), oves 280 (285), koruza 325 (330), moka št. 0 555, za kuho 530, št. 6 475, pšenični otrobi 185, zelje v glavah 125, svinjska mast kg 33. Gornje cene izven oklepajev so za bačko, v oklepajih za sremsko blago. Beli fižol, novi 350, pisan novi 340, bosenski orehi 650, čebula 300.

+ **Tobačna tovarna v Podgorici.** Odposlane uprave monopolov inženir Buter je v Podgorici pregledal stavbe in stroje tobačne tovarne. Po njegovem mnenju bi se moglo do 1. januarja prihodnjega leta urediti tovarna tako, da se zaposli v njej do 150 delavcev dnevno in da se izdeluje zadostno množino tobaka za Črnogoro. Za popravilo zgorelih in drugih tvorniških poslopj je odobren kredit 3 milijonov dinarjev.

Ali ste že član Jugoslovanske Matice?

Politične vesti

Skoda izgubljati besede.

Danes zvečer se vrši konferenca ljubljanskih somišljenikov JDS, na kateri se bo med drugim po poročilu »Slovenskega naroda« razpravljalo tudi o apelu na Triller-Ravniharjevo skupino in na narodne socialiste za skupno delovanje pri občinskih volitvah. »Slovenski Narod« pripominja k temu poročilu: »Zdi se nam, da tudi ta zbor ne bo našel ključa za rešitev iz krize.« Kar se »Slovenskemu Narodu« le zdi, smo mi za trdno prepričani. Vsaj za narodne socialiste! Popolnoma izključeno je, da bi narodni socialisti stopili v stik z oficijelno JDS sploh ni razmotrivanja vredno no JDS. Za narodne socialiste eventualno paktiranje z JDS sploh ni razmotrivanja vredno. Zakaž, bo pač vsakomur znano.

Podpisa še ni.

Priobčili smo brzojavko iz Beograda ki je javljala podpis konvencije med Jugoslavijo in Italijo, tičooče se izvedbe

rapalske pogodbe. Danes pa že uradni presbiro demantira to vest. Kajti, da bi bila Italija kratkoma pristala na podpis, potem ko je cele mesece zavlačevala pogajanja in vedno znova vzmirljala z intrigami, je bilo zelo neverjetno. V Italiji gre sedaj za bolj bitne stvari, kakor pa je ureditev pravilnega soseilstva z Jugoslavijo. Mussolini preti z zasedbo Rima in prevzetjem italijanske vlade, njegova armada je že odkorakala na Tridentinsko in tamkaj odpravila ostanke nedolžne nemške avtonomije. Ni izključeno, da bo sedaj prišla Julijska Benečija na vrsto in da bodo naši rojaki izpostavljeni zadnji preizkušnji. Na vsak način pa ima rimska vlada snovi zadosti, da zaposli svojo pozornost z notranjimi zadevami italijanskega kraljevstva. Z Italijo ne bomo še dolgo na jasnem, kajti ona hote ali ne hote recimo rajši, hote in ne hote, zavlačuje čisto razmerje z našo državo, ker smatra, da je kalno ribarenje in vzemirjanje najboljšje zunanjepolitično sredstvo

Impresije iz Nemčije.

Ob šestih zjutraj se pripeljem ves truden in umazan na ogromni lipski kolodvor, zato se skušam urediti že na kolodvoru. Tu imaš kopalnico, čistilnico, brivca, zajutrkovalnico, knjigarno, informacijski biro itd. itd., z eno besedo vse, karkoli potrebuješ. To je pa tu di potrebno, kajti pred deveto uro se ti ne odpre nobena kavarna, tako da ne moreš niti zajtrkovati, če nisi opravljal tega že na kolodvoru. Pa še ta »kava« brez sladkorja, oh, kaj bi rekel ti, Muhamed Fočić, dobrodušni hodža tam v bosanskih hribih, če bi postavil pred te takole čorbo iz vseh mogočih nadomestkov predvojnih surrogatov. Pravi jo, da so Nemci silni po žeruhah, morda, a če pogledaš danes jedilne liste prvih nemških restavracij, se pomilovalno nasmehljaš in šele tedaj moreš razumeti, da je vzkliknil Hermann Wendel ob svojem prvem prihodu v Ljubljano: »Dieses aber ist das Land, wo Milch und Honig fließt... Und auf den Speisekarten prangen Herrlichkeiten, die der deutsche Gaumen erst wieder buchstabieren lernen muss... Nemškemu jedilnemu listu primerna je tudi postrežba — še ljubljanski cvičkarski šlister bi podiviljal.

tale 96 m visoki zvonec, ki ga je vredno obiskati že zaradi čudovite rezonance in akustike, o kakršni bi ne mogel niti sanjati, če je nisi čul na lastna ušesa. Sicer je pa ta spomenik kot vsi nešteti drugi: točen odmev nemške samozavesti, militarizma, ekspanzivnosti in tehniške popolnosti. Z njega vidiš na desno in na levo morje tovarniških dimnikov, v Baedekerju pa bereš, da je tu središče nemškega knjigotrštva, lepe stavbe, bogati muzeji itd. Za tvojim hrbtom peljejo mrliča v vili podoben krematorij tik spomenika.

Pravi jo, da je nemško kmetijstvo najvišje razvito na Saškem, zato naredim iz Halleja več izletov na kmete. Krasne tlakovane ceste s senčnatim sadnim drevjem ob obeh straneh (to sadje krije del vzdrževalnih stroškov!) vežejo enolične, premoderne »kmetijske vasi. Sicer pa — kaj je takale saška vas? Tovarna, poleg nje nekaj delavskih hiš, morda par kmetijskih, a vse to vzorno obdelano polje, ki ga vidiš na desno in na levo je last veleposestnika, ki ima takole 200—300 glav govedi, 2—8000 jutrov zemlje in par sto delavcev s Poljske, včasih tudi Norveške, Holandske, Finske, Slovaške itd. Nad 400.000 jih pride vsako leto v Nemčijo. O agrarni reformi, oziroma razdelitvi zemlje se ne pripravajo, celo socialna demokracija je kar pozabila nanjo. Ej, nemški delavci postavljajo na teh njivah raje nove železne stolpe, pritrjujejo nanje bakrene žice in napečujejo električni tok v nove tovarne, kjer je življenje lepše in boljše, kot pa

ovsenjak na mali kmetiji. Preko vseh njiv in na vse vetrove vodijo te bakrene žice, pod njimi pa ropotajo avtomobili in na stotine najmodernejših poljedelskih strojev. Ne, ne, romantike in kmetijskih idil ne najdeš v teh krajih že davno več, morda so pozabili fantje že celo vasovati in se ženijo tudi že kmetje preko časopisov.

Daleč zunaj mesta me zaloti ploha, zato zavijem v vaški »Deutsches Haus«. Po stenah ogledujem »starega Frica«, Moltkeja, Bismarcka in podobne, samo po sebi umevne rekvizite vsake nemške kmetijske gostilne in naučil bi se lahko celo kitaro, ki ne manjka v nobeni krčmi, čeprav nimam niti posluha, preden se prikaže dolgočasna natakarcia.

»Prosim četrtinko vina.«
»Ka-a-a-a-j?«
»Četrtinko vina!«
»Morda buteljko vina?«
»Ne, četrtinko!«
»Kaj je to »četrtinka«? Tega pri nas ne poznamo, imamo samo buteljke. Morda želite malo buteljko renskega vina?«
»Dobro, še nikdar ga nisem pil!«
Joj, joj, dragi Wendel, sedaj se ti ne čudim, da si hotel odpeljati zadnjič na naše Porenje sodček našega skromnega cvička. Kaj bi še le dejal, če bi se odzval siremskim vabilom dr. Glonarja in odšel z njim v naše Slovenske gorice? Potem bi se morda sploh ne vrnil več v svojo, sicer vse časti in vsega občudovanja vredno domovino, a kjer

nalivate takole brozgo celo v butiljke. Tudi se ne čudim, če nisem videl na vsem potovanju nobenega pijanca, kdo vraga bo pil to čorbo.

Zvedrilo se je in odidem dalje. Naproti mi pride troja premočenih žensk v glasnem prepiru. Osupnem — poslušam — odprem usta — za Boga, ali sanjam — slovenski glasovi, slovenski obrazi, slovensko zmerjanje — med severnim in vzhodnim morjem...

»Dobro dan, ženske, od kod ste?«
»Iz Prekmurja.«
»Kako ste zašle sem?«
»Veste, gospod, me delamo tu na polju, več sto nas je. Pri nas doma je revščina, živ krst se ne briga za nas, pa moramo čez poletje po svetu, da si prislužimo žita za zimo. Kaj ste tudi vi od nas doma?«
»Da, da, tudi jaz sem Slovenec. Pa zakaj se pripravate?«
»Veste, gospod, z nami je prišla tudi neka Rusinja, tako lepo nas je prosila, da jo vzamemo s seboj, a sedaj dela same prepire. Pravi, da smo Jugoslovani sami osli itd., a me tega ne trpimo in ne pustimo zabavljati na Slovence in Jugoslovane. Če ji ni všeč pri nas, po kaj je pa potem prišla k nam. Pritožile smo se pri nadzorniku, a on ni ukrenil ničesar. Raje gremo takoj proč, kot pa da bi nam psovali našo Slovenijo.«
Dospel sem vedno čul, da so Prekmurci sami madžarofili... Da, do solz ganejo človeka take besede na stotine kilometrov od domovine in iz ust revnih analfabetk. Pa pravijo, da je naš

narod hlapčevski; morda, a ne preprosto ljudstvo, temveč takozvana inteligenca.

Do minute točno, to je v Nemčiji samo po sebi umevno, se pripeljem na hamburški kolodvor. Od tira, kjer sem izstopil se gre proti izhodu po stopnicah navzgor in nato po dolgem mostovžu počez, tako, da imaš pred seboj krasno sliko velikega svetovnega kolodvora. Sredi noči je, a vsepovsod se kar tare ljudi in vlaki prihajajo ter odhajajo neprestano po brezštevilnih tirih. Poleg mene visi velika razpredelnica »Odhod in prihod vlakov«. Naštejem jih blizu 200, ki pridrdrajo in oddrdrajo dnevno s kolodvora. In koliko je še potem tovarnih vlakov! Ej, čudovita je ta nemška organizacija. Pravi jo pa, da nima Hamburg danes niti polovico toliko prometa kot pred vojno.

In ta red, solidnost, disciplina, eksaktnost vsepovsod! Večji italijanski kolodvor je podoben zmešnjavi o priliki zidanja babilonskega stolpa, kjer vse kriči, obupno gestikulira itd., a živ krst ti ne ve dati zanesljive informacije, tu pa stoji vsak uslužbenec kot kip nemo in mirno na svojem mestu, občinstvo pa hiti brez besed po svojih potih. Na dolgovezno vprašanje se ti pokaže moleč s prstom na napis ali ti pa pada v treh besedah precizno informacija in se ne zmeni več zate. Italijanski železničar bi te obsul s ploho besed, te prijel za rokav in vleknel na mesto, nato pa zahteval primerne napitnine.

(Dalje prbli.)

Dnevne vesti.

Nova razporedba osebja pr. na poslaništvu. V ministruvstvu za zunanje stvari se pripravila ukaz o novi razporedbi osebja pri naših poslaništvih v tujemstvu. V zmislu te razporedbe bo dosedanji ravnatelj političnega oddelka ministruvstva za zunanje stvari Miroslav Janković imenovan za opravnika posloj v Bruslju. Na njegovo mesto pride dosedanji opravnik v Berlinu Branko Lazarevič.

Imenovanje. General G. Dokič, dosedanji komandant dravske divizije v oblasti je imenovan za predsednika stroševalne komisije za štabne oficirje v Beogradu. Na njegovo dosedanje mesto pride artilerijski polkovnik Milan Vučković, sedanjí načelnik armijskega artilerijskega oddelka v Sarajevu.

Iz zdravniških krogov. Dr. Josip Štoci, primarij kirurškega oddelka ljubljanske bolnice, je imenovan za primarija na splošni bolnici v Ptuj.

Vojaški binokli med prebivalstvom. Ministrstvo vojne in mornarice je sporočilo, da se nahaja med prebivalstvom še večje število vojaških daljnogledov, zlasti sistema »Zeis«, ki jih je pustila na našem ozemlju avstro-ogrška vojska o priliki svojega umika leta 1918. Vsi ti daljnogledi pripadajo kot vojni plen državi in predstavljajo njeno izključno lastnino. Kdor si je kakorkoli samolastno prisvojil kak tak daljnogled ali orožniški postaji, ki mu bo prejem bodrdila. Ako bi se tudi po tem razglasu našel pri kom kak vojaški daljnogled, katerega bi posestniki ne mogli dokazati, da so jih nabavili za svojo lastno potrebo še pred vojsko, odnosno se kazati z nakaznim gospod. komisije za stvarno demobilizacijo za dotični daljnogled, se bodo taki daljnogledi oddali, proti dotičnim osebam pa se bo postopalo kakor z zatajevalci državne lastnine.

Za zgradbo doma slepih odraslih in dece je daroval trgovec Josip Selan v Laškem vsoto K 1000. Srčna hvala! Slovensko srce postavi čimprej lastno streho najbednejšim med bednimi i v vsehli i žalostnih urah ne zabi svojih slepcev.

Slovensko šolstvo v goriškem kolu. Okrajni šolski svet rabi takoj 28 učiteljskih moči. Učitelji in učiteljice, ki reflektirajo na ta mesta, naj vložijo kakor prošnjo na okrajni šolski svet, ker bodo takoj nastavljeni. Tekom meseca bo razpisanih za definitivno nameščenje 87 mest in sicer 42 voditeljskih, 15 učiteljskih in 30 za učiteljice.

Zamenjal se je v sredo 4. oktobra v večernem vlaku v vozu III. razreda na progi Ljubljana — Jesenice z eno za plavi velour klobuk in to na postaji v Radovljici. Gospod, ki mu je bil klobuk zamenjan, je baje vstopil v Medvedovih ter se peljal proti Jesenicam. Zamenjani klobuk se dobi pri g. Jože Bonataju, klobučarju v Radovljici, proti izročitvi ostalega.

Svengali. Kot smo prejeli, pričujemo še eno mnenje o Svengaliju: Človek bi mislil, da ima Ljubljana namreč telepatije in hipnotizma, gospod Svengali pa denarja dovolj. Pa kakor čujem se začena orgija znova in sedaj kar po naših šolah. Gospod telepat in hipnotizer namerava, seveda proti primernemu honorarju eksperimentirati z našo mladino in ima zato baje že dovoljenje s strani pristojnih šolskih oblasti. Proti temu moram kot zdravnik nevrolog kar najodločneje protestirati. Dovolj imamo že moških in ženskih študentov in drugih labilnih psihičnih ekscentric, gospodov in gosposic, ki so v teh dneh dokumentirali kot izborni mediji pred najširšo javnostjo svojo duševno manjvrčnost in ni prav nobene potrebe, da bi si vzgajali nove po naših javnih učnih zavodih. Opozorjam naše šolske oblasti, da so hipnotični eksperimenti duševn. zdravju resno nevarni in da telepatško žongljanje ne spada v šolo posebno ne v šolah, ko je duševna deruta mladine na višku.

Dr. Alfred Šerko.

Vrtarsko razstavo nameravajo prirediti, kakor čujemo, ljubljanski trgovski vrtarji. Kakor vse (obrtni) panoge tako se je začela ta lepa obrt kratkim tudi vrtarska zadruga za Slovenijo. S to razstavo, katere je bolj lokalnega pomena, nameravajo občinstvo natančneje zainteresirati za vrtarstvo.

Trgatev v brežiškem vinskem okolišju je v polnem teku. Vinogradi so dobro obrodili, vino pa vsled dolgega dozevja ne bo tako dobro, kakor so vinogradniki prvotno pričakovali. Mošt se plačuje od 18 K dalje. Kupčija še ni živahna.

Razpuščeno je društvo »Verein f. Werkmeister und Privatbeamte in Littai und Umgebungs«, ker nima posej za pravni obstoj in ker že več let ne deluje.

Preiskava proti dr. Markoviču Preiskovalni sodnik mesnega sodišča v Beogradu, Vujič, je odredil, da se proti bivšemu beograjskemu profesorju in komunističnemu poslancu dr. Simi Mar-

koviču uvede kazenska preiskava po § 90 kazenskega zakonika. Ta sklep so danes sporočili dr. Markoviču, kakor tudi sklep mestnega sodišča, da ni kompetentno za nadaljni potek preiskave ter da se vsa zadeva odstopi sedaj sodišču prve instance. Dr. Markovič je proti temu sklepu vložil priziv. Danes se dr. Markovič izroči sodišču prve instance.

Lastno konsumno društvo si je ustanovila v Novem Sadu zadruga hotelirjev in gostilničarjev.

Zrtev Savinje. Ko se je pred par dnevi 22 let stara Marija Košič iz Crete vračala z neke božje poti domov, je v Vrtečah pri Laškem po nesreči zašla v Savinjo in utonila.

Stekel pes. Pretečeni pondeljek se je klatil po Zidanem mostu stekel pes, ki so ga ustrelili.

Smrtno nevarna poškočba. Skozi gozd blizu Belovara se je peljal po cesti pravoslavni duhovnik prota Joco Markovič. V tistem gozdu se je pa prav tedaj vršil velik lov in lovčeva krogla, ki je bila namenjena na divjačino, je zadela po pomoti svečenika, ki se nahaja v obupnem stanju.

Prijet defraudant. Policija v Beogradu je v Mali Sredini aretirala uradnika Dragoljuba Rapajiča, ki je pri Anglo-petrolejskem društvu v Beogradu pomeveril 200.000 dinarjev in ubežal. Pri aretirancu so dobili še čez polovico ukradenega denarja.

Tatova smola. V Majdičevi trgovini v Celju je služil svoj čas kot hlapec neki Rojc. Pred par dnevi pa se je Rojcu stozilo po svojem nekdanjem gospodarju, ali bolje rečeno, po njegovem denarju in sklenil je, da ga obišče. Hotel je v temni noči priti do glavne blagajne, ker se mu pa to ni posrečilo, se je zadovoljil le z ročno blagajno in popullil iz nje 400 kron — več namerič ni bilo notri. Odšel je seveda precej nezadovoljen na potu ga je pa doletela še večja smola v osebi stražnika, ki je njegovo početje opazoval, ga prijel in odvedel v — luknjo.

Ljubezniva ženka. Svoj čas smo poročali o nekem Stefanu Lazniku, ki si je v Zidanem mostu skušal vzeti življenje. Sedaj pa je tamkajšnje orožništvo ugotovilo, da je Laznika obstrčila njegova »boljša« zakonska polovičica. »Ljubezniva« ženka, ki je svoje zločinsko dejanje že priznala, je izročena sodišču.

Tatvina na koločvoru. Na Zidanem mostu so neznanji tatovi iz zaprtega vagona ukradli 3 zaboje sladkorja, v vrednosti 6920 kron.

Tragedinja in plesalka Izidora Duncana. Kakor javljajo iz Pariza, so te dni aretirali svetovno znano tragedijnjo Izidoro Duncano, ko je stopila na ameriška tla. Osumljena je boljševiške špijonaže.

Grozen samomor. Na Dunaju si je na strašen način vzela življenje pismonoševa žena Alojzija Berger. Polila se je s petrolejem in se nato zažgala. Potem pa vsa v plamenu skočila skozi okno na dvorišče ter se ubila.

Mlada novoročnica. V Berlinu sta se te dni poročila 82 letni izdelovalec cigar Habermann in 71 letna Gervig. Pravijo, da jima je mnogo ljudi želelo — medene tedne.

Kaj povzroča stanovanjska beda. Na Dunaju je sumil 19 letni brezposelni čevljarški pomočnik Anton Motz, da ga hoče neka prijateljica njegove sestre izpodrinuti iz stanovanja, ki ga je imel pri njej. Zato jo je v sredo, ko se je mudila v stanovanju njegove sestre na obsku, napadel s kuhinjskim nožem in jo tako obdelal, da je takoj umrla. Tudi svojo sestro, ki je hotela prijateljici pomagati, je težko ranil na čelu.

Velemesto slavi krst prvega deteta. V mestu Bueru se je rodilo nekega rudarju dete, ki je završilo število mestnega prebivalstva na 100.000. Ker je vsled tega postalo mesto Buer velemesto, je bil krst tega deteta izvršen z veliko svečanostjo. Detetu sta botrovala mestni župan in njegova žena ter mu dala ime Gerta Bueronia.

Nova stanovanja. V Beogradu bo tekotm prihodnjega meseca dograjenih 180 novih stanovanj. In pri nas?

Trgovina brez koncesije. V Zagrebu so aretirali v neki gostilni zidarkega delavca Martina Topolavca, ko je tam prodajal klobuke. Izjavil je, da jih je kupil od nekega Ogrizka, katerega so tudi aretirali. Ogrizek je kradel klobuke svojemu gospodarju trgovcu Hahnmu. Oba »trgovca« so izročili sodišču.

NOVA MLADINSKA KNJIGA.

V založbi »Zvezne knjigarne« izide prihodnji teden nova mladinska knjiga priljubljene pisateljice Ksaver Meška: »Volk spokornik in druge povesti za mladino«. Knjiga bo bogato ilustrovan s trobarvno naslovno sliko. Cena knjige bo broš. 25 Din in vez. 30 Din. Ker nam mladinske literature silno primanjkuje, bo to novo delo gotovo zelo dobrodošlo. Dobila se bo v »Zvezni knjigarni« na Marjiniem trgu 8 in po vseh knjigarnah.

Ljubljana.

Izgubljena pelerina. Neke šolarček je spraval za zidom protestantovskega pokopališča svojo pelerino in čepico ter odšel obiskat na Bežigrad znanca. Ko se je vrnil pelerine in čepice ni bilo več. Mati, ki je vdova in mora preživljati tri otroke prosi najditelja da ji pelerino vrne odnosno, da jo obvesti, kje se nahaja.

Družba igralcev »9. Dežela« priredi dve predstavi v soboto 7. in nedeljo 8. t. m. v dvorani hotela »Tivoli« z začetkom ob pol 9. uri. Razven priljubljenih točk prejšnjega sporeda (Zbor Zajcev, Salome in dr.) izvaja gledališče še sledeče novitete: »Gamine charman-te« pariška slika; »Pierrot in Kolombina«; »Naj le doni ta stari valček« in dr. Nastopi tudi igralec prejšnjega carskega petrogradskega in moskovskega opernega gledališča g. X.

Telepat Svengali je napravil na nekaterih tukajšnjih šolah krog 1 uro trajajoče predavanje iz telepatije in sugestije v budnem stanu in sicer v korist siromašne dece. Radi nekaterih govoric povdarja g. Svengali, da je imelo njegovo predvajanje značaj predavanja in da nikakor ne more škodljivo vplivati na mladino, ki najraje opusti obisk razburljivih kinematografskih predstav.

Mestna zastavilnica ima tomesčno dražbo februarja 1922 zastavljenih predmetov 12. t. m. popoldne.

Teto bi bila rada videla, toda ni se jima posrečilo. Brata France i Hinko, po poklicu delavca, sta v mlekarni Gospodarske zveze ukradla 120 kg sira. Ker sta se bala prodajati v Ljubljani ukradeno blago, sta se podala z njim v Zagreb in tam se jima je posrečilo odprodati polovico sira. Z drugo polovico sta priromala peš nazaj v Ljubljano in začela ponujati ostali sir branjevkam. Tu pa ju je zalotil stražnik ter ju odvedel na policijo. Tam sta skesano priznala svoj nepošteni čin in izjavila, da sta se z izkupičkom nameravala podati na Westfalsko, kjer živi teta, katero sta zazelela videti.

Maribor.

Tihotapci v salonskem vozu. Dne 28. septembra se je vozilo v salonskem vozu popoldanske brzovlaka iz Avstrije v Ljubljano več dam, ravnatelj južne železnice B., centralni nadzornik A. in restavrater T. Carinski organi so na nervoznih kretanjih teh potnikov opazili, da v kupeju ni vse v redu in so po temeljiti preiskavi v notranjščini kupeja našli saharin, sladkor, igrače itd., kar je bilo seveda zaplenjeno. Takoj drugi dan se je pojavil v Mariboru centralni nadzornik V., ki je posredoval svojčas v znani aferi z valutami in perzijskimi preprogami, ter hodil okoli carinskih organov. Pričakujemo, da bodo tihotapci kljub svojim vplivnim položajem po zaslužnju kaznovani, ker zakon velja za vse enako!

Celle.

Ljudsko vsenčistišče v Celju. V pondeljek 9. okt. ob pol 8. uri zvečer predava v risalnici deške meščanske ljudske šole primarij celjske bolnice dr. Fr. Steinfelser »o sestavi človeškega telesa«. Predavanje bo ponazorjeno s slikami.

Dramatično društvo v Celju je sklenilo z upravo mariborskega in ljubljanskega gledališča pogodbo za dvakratno gostovanje v mesecu v Celju.

Moška CM podružnica v Celju je sklenila, da ne bo v tekočem poslovnem letu priredila nikakih prireditev. Zato pa bo v teku meseca oktobra priredila prostovoljno zbirko kot odkupnino v korist naše šolske družbe.

Celjska nemška požarna bramba toži večkrat v nemškem celjskem listu o slabem gmotnem stanju in apelira na podporo. V eni svojih sej se je celjska mestna občina poudila požarni brambi 10.000 K podpore pod pogojem, da upelje slovenski poveljavni jezik. — Vodstvo požarne brambe pa je to odklonilo. Ko bi se slovenska javnost za to društvo bolj zanimala, bi že davno lahko bilo v slovenskih rokah.

Cena mesa v Celju. Govedina v mesnicah 48—56 K, na trgu 36—44 K, teletina 56—60 K, svinjina 74—90 K za kg.

Sladkor se v Celju trži v kockah po 82, kristalni pa po 72 K za kg.

Revizijo vseh tučev v Celju in v okolišju celjskega okrajnega glavarstva je odredila oblast.

Slaba razsvetljava vlakov. Iz občinstva prihajajo pritožbe o slabi razsvetljavi osebnih vlakov. Savinjski vlak ni ob prihodu na večer v Celje nikdar ali pa slabo razsvetljen. Nič boljše ni na južni železnici. Tu in tam brli v kakem vozu slaba lučka večina vagonov pa je popolnoma temna. Pisec se je o tem sam prepričal. Čitali smo v listih da južna železnica v naši državi dela z milijonskim dobičkom. Pri dragi vožnji potniki pač lahko zahtevajo brezhbno razsvetljavo. Saj ni čuda, da se na vlakih v naši državi dogajajo tatvine in celo o roparski umorih smo že čitali. V nočni temi je zato teren v vlakih zelo pripraven.

Sokolstvo.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo, 8. oktobra v Sokolskem domu družabni večer. Pričetek ob 20. uri.

Dramatični odsek Sokola Moste priredi v nedeljo dne 8. oktobra burko v enem dejanju »Kakršen gospod, tak sluga« in enodejanko »Srčna dama.« Za obilno udeležbo vabi odbor.

Sport in turistikata.

»Sturm 14«, Dunaj — Ilirija. V nedeljo 8. t. m. se vrši kot druga mednarodna prireditev jesenske nogometne sezone tekma med SK »Sturm 14« z Dunaja in Ilirijo. Sturm 14 je vodilni klub dunajskega II. razreda, kar znači v vseh ozirih prvotnostno moštvo. Dunajski listi hvalljajo zlasti njegovo napadalno vrsto ter kot posameznike srednjega napadalca Kreuzerja, krilca Wagnerja in branilca Starega. »Sturm 14« igra moderni kombinacijski nogomet. — V moštvo Ilirije nastopi po dolgem presledku zopet golman Pelan. Srednji krilec Zupančič, eden naših najboljših in najbolj simpatičnih igralcev, igra v nedeljo 101. tekmo za Ilirijo. — Tekma se prične ob 16. uri, vrši se ob vsakem vremenu. Vstopnina: Sedeži Din 15 in Din 8, stojašči Din 5, članske, dijaške in vojaške vstopnice Din 3. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10. do 12. ure pri blagajni na igrišču.

SK Primorje — SK Svoboda, Ljubljana. V nedeljo dne 8. oktobra igra SK Primorje prijateljski trening—tekmo z ljubljansko Svobodo. Pričetek tekme ob 10. uri popoldne.

SK Primorje rez. — SK Svoboda, Moste. V nedeljo dne 8. t. m. igra močna rezerva SK Primorja trening—tekmo z moščansko Svobodo, katere je dosejala v letošnjih prvenstvenih tekmah dobre rezultate. Pričetek ob 14. uri. Obe tekmi se vršita le v slučaju lepega vremena.

Gledališče in glasba.

Iz gledališke pisarne. Operne predstave se prično v nedeljo, dne 8. t. m. Kot otvoritvena predstava se vprizori »Prodana nevesta« z g. Julijem Betetom v vlogi Kecalca in z g. Marijem Simencem v vlogi Janka. Ker sta bili igrami operi »Triptychon« in »Lakme koncem sezone le v skrajšanem letnem abonmanu in sta ostali tako večini letošnjih abonmentov neznanji, sta uvrščeni za sezono 1922-23 v redni normalni abonma. Tako se igra »Triptychon« v terek, dne 10. t. m. za red E, »Lakme« pa v četrtek, dne 12. t. m. za red A. Ustrezajoč željam mnogih abonmentov se odigra za vse abonmane tudi opera »Carmen«. Vse operne predstave se pričenejo redno ob pol osmih zvečer, vse dramske pa ob osmih. — Operni načrt za prve mesece sezone obsega najprej dve slovanski, v Ljubljani do sedaj še nevprizorjeni znameniti operi in sicer Smetana komično opero »Tajnost« (Tajemství) in Leoša Janačka veliko moderno tragično opero »Pastorka Jenufa«. V »Tajnosti« izvajajo glavne vloge g. Thierry-Kavčnikova (Roza), Thalerjeva (Blaženka), Kovač (Vid), Zathay (Bonifac), Zupan (občinski svetovalec Malina) in Cvejič (občinski svetovalec Kalina). Potujočega pevca Skrančiča poje g. Bratuž. Opero bo dirigiral g. kapelnik Balatka. V glavnih vlogah »Jenufa« nastopijo g. Thierry-Kavčnikova (posestnica Burjevka, najvažnejša vloga), Lewandowska (pastorka Jenufa), Matačičeva (Karolka), Sowiški (Laca), Kovač (polbrat Steva) in Cvejič (prvi mlinarski hlapec). Nadalje se pripravlja Rossinijeva komična opera »Seviljski brivci«. V tej operi bo gostovala gospa Pavla Lovšetova. Pela bo koloraturno vlogo Rozine. Don Figara bo pel g. Levar, Don Bazilija g. Betetto, grofa Almavivo g. Kovač, don Bartola g. Zupan. Opero bo dirigiral g. Neftal, režiral pa g. Vasilij Sevastjanov. Tekom meseca novembra se namerava vprizoriti Arriga Boita velika opera »Mephistopheles« z gđc. Zikovo v vlogi Margarete, z go. Rewiczewo v vlogi Marte, z gđc. Thalerjevo kot Heleno, z g. Simencem v vlogi Fausta in z g. Zathayem kot Mefistom. To opero bo režiral in dirigiral g. ravnatelj Rukavina. Za prvi december, praznik narodnega ujedinjenja se pripravila izvirma slovenska Foersterjeva opera »Gorenjski slavček«. V naslovni vlogi nastopi kot gost g. Pavla Lovšetova, vlogo Majde bo pela gđna. Silligojeva, vlogo Ninon gđc. Thalerjeva, vlogo Franja g. Simenc, kot Chanson nastopi g. Levar, Štruklja poje g. Zupan, Rajdlja g. Bratuž, Lovra g. Debevec, krčmarja g. Zorman. Režijo bo vodil g. O. Sest. — To je načrt novitet za prve tri mesece sezone 1922-23. Vmes se bodo izvajale tudi nekatere opere starega repertoarja.

Izprememba repertoarja Narodnega gledališča. Repertoir Narodnega gledališča se je v toliko izpremenil, da je v četrtek, dne 12. t. m. pri dram. predstavi »Romantične duše« red B in ne C, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Drama. Pri četrtekovi reprizi R. U. R. je oni kričavi ton in brezkončno lamentiranje zopet silno neprijetno stop-

palo iz ospredja. Ušesa nimajo oddihna, teatralična sredstva se brez ekonomije uporabljajo. Tako je v zadnjem dejanju tudi Kralj-Alkvist vedno bolj odtujeval. Res prijetna izjema je g. Skrbinek-dr. Gall, ki ne stopa iz vloge — ter prav zato upliva, medtem ko bi še enkrat opozarjali g. Gregorina na dejstvo, da ga ni človeka, ki bi si tovarniškega ravnatelja predstavil kot kakega financarja v planinah. Tudi glas ne odgovarja; toliko manj, če neprestano na ušesa bije. Mislim, da bi se s mirnejšim potekom dogodkov na odrin in z okrajšavo tistih kinematografsko-napetih prizorov dalo doseči primerno ugodnejši uspeh. V večerajšnjem poročilu se je vrnilo dvoje tisk. pomoč, ki popolnoma spremene zmisel. »Kritično za režiserja in igralce je to delo v dvojnem zmislu: zapade lahko v popolno grotesko — ali pa — nikakor ne prepriča (ne kakor je tiskano: pripušča)«. »Ker pa je drama obenem slavošev in obsodba človeškega duha (in ne: obsodbe v njegovih iznajdbah...)« u—

Večer dramatičnih plesov, ki ga priredi danes zvečer v Filharmonični dvorani gđc. Valerija Kratinova, obeta postati umetniška novost prvega reda za Ljubljano. Prinašamo članek, ki ga je napisala za list, katerega izdaja zavod v Hellerau pri Dresdenu.

Prvi nastop g. Betetta kot člana Narodnega gledališča v Ljubljani se izvrši v nedeljo, dne 8. t. m. v vlogi Kecalca v »Prodani nevesti«. Kot ljubljaneec slovenskega občinstva je pel to vlogo g. Betetto že pred leti v Ljubljani z največjim uspehom in pozneje z enakim uspehom na bivši dunajski dv. operi. Ostale glavne vloge izvajajo gna Lewandowska (Marinko), ga. Matačičeva (Esmeraldo), g. Simenc (Janka) in g. Mohorič (Vaška). Dalje sodelujejo gna Silligojeva, ga. Smolenska, g. Cvejič, g. Debevec in g. Bratuž. — Opero dirigira kapelnik g. Balatka, režijo vodi g. Bučar.

Prva operna noviteta nove sezone bo v terek dne 17. okt. Izvaja se znamenita Smetanova opera »Tajnost« (Tajemství).

Književnost in umetnost.

Umetniška šola »Probudna« v Ljubljani. Vpisovanje za vse oddelke, (slikarska in kiparska šola, grafika, tipografija, fotografija, narodna ornamentika in slikanje na fresko) se vrši dne 15. t. m. od 15. do 17. ure in 16. t. m. od 16. do 17. ure pri voditelju šole akadem. slikarju Franu Sterletu na teh. sr. Šoli v prtiličju, desno. Sprejemajo se dame in gospodje. Za obisk je treba plačati dobočen honorar. Natančni pregled in sprejemni pogoji so razvidni na oglasu šolske deske. Obenem se opozarja cenj. občinstvo na svojo razstavo, katere se ootvori dne 15. t. m. popoldne ob 10. uri istotam. Odprta bude nekaj dni. Vstopnina je prosta. Šolsko vodstvo.

»Novi Zapiski« Izšla je septembrska številka »Novih Zapiskov«. Uvodnik prinaša načelno razpravo Andreja Einspielerja, znanega politika koroških Slovencev, proti centralizmu, ki je bila objavljena 1862. leta. Drugi članek nadaljuje razpravljanje o slovenstvu, južnem slovanstvu in slovanstvu. Končno sta politični in kulturni pregled z raznovrstno vsebino.

L. N. Tolstoj: Spoved. V Umetniški založbi »Treh labodov« je izšel prevod te znamenite Tolstojeve obtožbe samega sebe in naše dobe. Knjiga je bogata in polna misli, ki jih današnji dan človeštvo posebno potrebuje in terja od svojih kažipotov. Prevod je oskrbel J. Vidmar. Cena okusno opremljen knjigi 10 Din. Prodaja se po vseh knjigotržnicah. Naroča se pri J. Vidmar ml., Pred škofijo 19.

»Mlada greda.« Spisal Ivan Albreht. Izdala in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani, Marjini trg 8. Cena broš. zvezku 7 Din, vez. 9 Din.

Anton Vodnik »Žalostne roke.« Izšla je pesniška zbirka »Žalostne roke« slovenskega pesnika Antona Vodnika, polna mističnih doživljanjev in otroške nežnosti. V ospredju tega izvrvirnega klicanja nove duševnosti stoji onstranost z vsemi blaženostmi verskega zamaknenja. O knjigi, ki jo prav toplo priporočamo, prinesemo podrobno analizo. Knjiga je lična in stane 10 Din.

Društvene vesti.

V nedeljo 8. t. m. prirede Podgoločanje v gostilni »Pod Drčo« vinko trgatev v prid slepcev. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 3 Din. Ker se prireditve vrši v dobrodelne namene se vabi k obilni udeležbi.

SVILA.

modni nakit, vse potrebščine za šivilje in krojače

najceneje pri:

A. Sinkovic nasl. **K. Soss,**
Ljubljana, Mestni trgšt. 10.

E. GABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

(Dalje.)

»Čakajmo.«
 Gospod Lecoq in oče Plantat nista čakala četrtr ure, ko je gospa Charmanova zdajci vstala in nastavila uho.
 »Korak moje pomočnice se že sliši s stopnic,« je dejala.
 »Čujte,« je rekel gospod Lecoq, »ukrenite tako, da bo Fancy mislila, da ste iz lastnega nagiba poslali ponjo; midva z gospodom se napraviva, kakor da sva povsem slučajno pri vas.«

Gospa Charmanova je pokimala:
 »Velja!«
 To rekši se je obrnila k vratom; a detektiv jo je pridržal za komolec.

»Se nekaj,« je dodal. »Kakor hitro boste videli, da je prišel razgovor med dekletom in nama dvema v tek, bodite tako ljubezni in pojdite nadzorovat svoje šivilje; stvari, o katerih se botno menili, vas gotovo ne bi zanimale.«

»Zanesite se, gospod Lecoq.«
 »A da veste, ne poizkusite prisluškovati! Kabinet pokraj vaše spalnice, kamor se sliši vsaka besedica, ki jo izpregovirimo v tem salonu, mi je dobro znan, ker mi je samemu že večkrat služil pri mojih posetih.«

Prva pomočnica je odprla vrata; začulo se je glasno šelestenje svilenih kril in miss Jenny Fancy se je pojavila v vsej svoji slavi.

Joi, to ni bila več sveža in zala Fancy, ki je ljubila Hektorja, izživajoča Parižanka z velikimi očmi, finim obrazkom in živim izrazom! V enem samem letu je ovenela kakor roža v prevročem avgustu in njena krhka pariška lepota se je osula. Dvajset let ji še ni bilo, in vendar je moglo le večje oko spoznati, kako ljubka je bila v nedavnih, srečnejših mladostnih dneh.

Zdaj je bila stara kakor grehota; njene trudne črte in njena ohlapna lica so pričevala o nerednem življenju. Velike oči so izgubile dolge trepalnice, rdeče in zabrekle so se mežikaje vdirale sredi temno obrobjenih jam; usta so imela stroten, bebast izraz in nekdanji tako zvonki glas je bil hripav od absinta in umazanih odpevov.

Napravljena je bila v novo, kričečo pisano obleko z ogromnimi nakladi čipk in neverjetno fantastičnim klobukom. Mimo tega je bila strahovito naprašena in naličena, kakor bi bila zmazala nase vso gabno mavrico toaletne mize.

Njen obraz je razodeval hudo jezo.

»To vam je modra misel!« je viknila že na pragu, ne da bi se spomnila, da je treba pozdraviti. »Rada bi vedela, kdo vam je dovolil poslati pome kar tako, tebi nič, meni nič, in še takšne nesramno punico, ki me siloma vleče s seboj!«

Toda gospa Charmanova je že planila nekdanji odjemalki naproti; objela jo je vzlic njenemu otepanju in jo pritisnila na svoje srce.

»Nikarite se ne hudujte, dragica,« je gostolela, »in vedite, da se nadejam celo vaše pohvale.«

»Moje pohvale? Za kaj neki? ...«

»Zato, srček, ker vas čaka pri meni imenitno presenečenje. Saj veste, da nisem nehvaležnica. Nagraditi vas hočem, ker ste predvčeršnjim tako vestno plačali svoj računček. Dajte, brž se nasmejite in okoristite se z edinstveno priliko: prekrasen baršun imam, najboljši kakovosti, v dvojni širini — — —«

»Pač vredno me je bilo nadlegovati zaradi baršuna! ...«

»Zaradi svilenega baršuna, ljubica, po trideset frankov meter. Kaj? Ali se vam cena ne zdi neverjetno nizka?«

»Menim se za vaše nizke cene! Baršun — zdaj, sredi julija! Ali me imate za norca?«

»Dajte, da vam ga pokažem.«

»Kaj že! Domenjena sem, da pojedemo večerjat v Asnières. Ne utegnem!«

Hotela je oditi, vzlic obupnemu prizadevanju gospe Charmanove, ki se je morda nadejala, da ubije obe muhi namah. Gospodu Lecoqu se je zdelo čas poseči vmes.

»Ne motim se!« je vzkliznil z obrazom prismojenega starega babjeka. »Srečne oči! Miss Jenny Fancy!«

Pomerila ga je: »Ni nejevoljno, napol presenečeno.«

»Da, jaz,« je zategnila. »Nu — in?«

»Kaj!« je rekla. »Ali me ne poznate?«

»I kje!«

»In vendar sem bil vaš vnet občudovalec, prekrasno dete! Enkrat sem celo večerjal pri vas, za grofovih dni, ko ste stanovali še nedaleč od Madeleinske cerkve.«

Snel si je naočnike, kakor bi jih hotel obrisati, v resnici pa zato, da je z očmi zapodil gospo Charmanovo, ki je takoj nastopila diskreten umik.

»Prejšnje čase sva bila s Trémorelom dokaj dobra prijatelj,« je povzel gospod Lecoq. »Saj res: ali je že dolgo, kar se ne vidita?«

»Ni še teden dni, kar sva bila vkup.«

»Glej-glej-glej! Njegova strašna istorija vam utegne biti potemtakem znana?«

»Ne. Kaj pa je?«

»Res ne veste? Mari ne čitate časopisov? Oh, ljubček, to vam je grozovita stvar; že štirideset osem ur govori ves Pariz samo o nji.«

»Brž povejte!«

»Znano vam je, da je po svojem polomu poročil vdovo nekega prijatelja. Vsi so mislili, da živita v popolni sreči. A ne: zaklal jo je!«

Miss Fancy je prebledela pod debelo skorjo svojih ličil.

»Ni mogoče!« je zajecjajala.

Dasi je rekla »Ni mogoče!« se je vendar videlo, da njena prepredenost prav nič ne nalikuje začudenju. Gospod Lecoq je to dobro opazil.

»O, pač!« je povel. »Tako mogoče, da sedi ta hlp že v ječi; to se pravi, da gide pred poroto in bo gotovo obsojen.«

Oče Plantat je radovedno motril Jenny. Bil je pripravljen na obup, vpitje, jok ali vsaj živčni napad. A čakal je zaman.

Fancy je čutila do Trémorela samo še mrznjo. Kadar se je osvestila svoje sramote, je obtoževala Hektorja, dasi ni on sam zakrivil vsega. Sovražila ga je z nizkim sovraštvom vlačuj, smehljaje se mu in obraja ga za denar, kadar sta bila skupaj, in želeč mu v srcu vsakršno nesrečo.

Namreči da bi se spustila v jok, je udarila Jenny Fancy v bedas rohota.

»Prav se godi Trémorelu,« je dejala. »Čemu pa me je zapustil! In tudi nji je prav ...«

»Kako, tudi nji?«

»To se ve! Pa, bi ne bila varala svojega moža, ki je bil tako dober človek! Baš ona mi je izneverila Hektorja. Ona — žena ženska, in še tako bogata! Hektor je lopov, nič drugega, to pravim od nekdanj.«

»Pravzaprav sem bil tudi jaz teh misli. Človek, ki ravna tako, kakor je Trémorel napravil z vami, se sam obsodi.«

»Kaj ne!«

»Bogme da. Zato me tudi njegovo početje prav nič ne preseneča. Zakaj vedite: to, da je umoril svojo ženo, je še njegov najmanjši zločin, Ali ni grdoba poizkusil zvaliti krivdo na drugega?«

»Ne čudim se!«

»Trémorel obtožuje nekega siromaka, ki je menda ne dolžen kakor vi ali jaz in bo vendar gotovo obsojen na smrt, ker ne more povedati, kod je hodil v noči med sredo in četrtrtkom.«

Lecoq je izrekel te besede povsem malomarno, le nekam počasi, in to namenoma, da bi mogel dobro presoditi njih vpliv na Fancy. Učinek je bil tako strašan, da je ženska omahnila.

(Dalje prih.)

PRODAJA:

ENONADSTROPNO HIŠO s 9 stanovanji na Selu. Poizve se Vodmatska ul. 4-a. 615

APNA 30—40 vaonov za dobavo v oktobru, novembra in decembru 1922 po ugodni ceni. Franc Kušič, trgovec, Dol pri Hrastniku. 613

POŠTNI VOZ, dobro ohranjen in navadni kmečki voz. Na ogled in cena pri Anton Rožmenc, kov. mojster, Vrtnika 134. 612

BUKOVA DRVA, suha na drobno in debelo, Sp. Šiška, Reininghans, gostilna, 87. 611

TRGOVSKO OPRAVO za trgovino z mesanim blagom. Poizve se pri Murnik, Glince št. 20. 609

2 VINSKA SODA z ca. po 2000 litrov po ugodni ceni. Vprašati pri Petsche, Kočevje. 608

V Mariboru in okolici: POSESTVO pri Makalah za 120.000 K. HIŠA v bližini trga, velik vrt, hlev, stanovanje takoj na razpolago. Cena 1.200.000 K.

ELEGANTNA HIŠA IN VILE z razpoložljivim stanovanjem 900.000 K, 1.600.000 K in 2 in pol milijona krah.

POSESTVO 17 oralov z malimi griči, velikimi travniki, sadovnjak, streljasti gozd, mali vinograd, velika hiša 1.200.000 K.

GRAŠČINSKO POSESTVO plodonosno v bližini mesta Maribor in Celje.

MALO POSESTVO, pravno za industrijo, gostilno ali hotel. ENODRUŽINSKE HIŠE. Retourznanke. Realiteta pisarna »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 619

LEPO POSESTVO, 20 minut nad Ruskimi Toplicami, 40 oralov zemlje, prostorna kmečka posestva vsa v dobrem stanju. Cena 150.000 D. Natancnele se poizve pri g. Krenhu, gostilna pri »Pošti«, Rimske Toplice. 617

TURBINA, za padec od 11 do 17 m, 75 sekundnih litrov vode, popolnoma nova

z regulatorjem in ca 100 m železne cevi (Flussseten) 18 cm premera in ZELEZEN STRUŽILNIK za les 260 mm višine (Spitzenhöhe) tudi popolnoma nov in stroj za drobljenje čresla. Istotam se knji dobro ohranjen DIESELMOTOR od 12 do 16 HP. Podudbe na Josip Petrič, Rečica ob Paki. 620

SLUŽBE: IŠČE SE prvovrstno, samostojno moč za splošno in fino kartonažo. Reflektira se samo na izvežbano moč, ki bi zamogla samostojno voditi obrat, lahko tudi ženska moč. Pomudbe naj se blagovoljno poslati na upravo lista pod št. 606. 606

GOSPODIČNA z večletno pisarniško prakso išče primerno službo za december. Najraje gre v kako trgovino na deželo, če mogoče na Gorenjsko. Cenjene ponudbe prositi pod šifro »Vestua in poštena«, na upravo lista. 605

KROJAŠKI POMOČNIK, vajen vsega dela išče mesta v kako boljšo delavnico na deželi ali v bližini mesta. Naslov pri upravi lista. 616

STROJIM KOZUHOVINO vseh vrst, listice, ovčine, mačke itd. se priporočam. Matija Brečič, strojar, Vrhnika 182. 614

SPREJME SE DIJAK, ali mlajši uradnik kot sostanovalec v novi stavbi in v središčnem mestu. Stanovanje in hrana dobra. Naslov v upravi lista. 598

DOBROIDOČA PEKARNA se da z vsem orodjem in stanovanjem, z električno razsvetljavo v najem. Vprašati pri g. Anton Opravš, Pragersko pri Mariboru. 618

Antikvarist Hinko Sevar, Ljubljana, Stari trg 34. kupuje in prodaja vse vrstne knjige po ugodnih cenah.

SUKNO za promenadne in športne obleke v bogati izbiri. A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mesni trg št. 10.

Sprejememo kolporterja, ki bi razvažal list na triciklu za okraje in ceste na periferiji. Oglasiti se je v upravi našega lista med 3.—4. uro popoldne.

Damske kostume, plašče, francoske toalete.
 Obleke za gospode po najnovejših krojih izvršuje po naročilu in po meri v najhitrejšem času
F. Potočnik
 krojačnica za dame in gospode Ljubljana, Selenburgova 6/1.
 Sprejemajo se tudi naročila iz dežele po znižanih cenah.

Thomas Holt Lloyd TRST, Piazza Unitá N° 6.
 Direktni izvoz svinjske masti, slanine in loja iz Združenih držav.

Išče se lokal v Ljubljani
 primeren za kako trgovino, na razmeroma prometnem kraju. Ponudbe pod »lokal« na upravo lista.

NABAVKA.
 Glavno Sanitetsko Slagalište u Zemenu izvršuje nabavke putem ofertalne licitacije označenih dana sledeći materijal i stvari.

14. novembra tek. god. Lekarije, kemikalije, droge i eterične jeftine.
18. novembra tek. god. Digalen, extracta, kapsule želatinske, oblande, droge domaće, hlorni kreč.
24. novembra tek. god. Zejtini masni i suvi; sapunu: kalfjev, medicinski i kokosov; lizol.
27. novembra tek. god. Razne ampule za podkožnu injekciju; i lekarije u pastilama (tablete).
29. novembra tek. god. Apotekarski pribor (vage, rajsšale, menzure i dr.); stakla za kapanje.
2. decembra tek. god. Kartonaža (kutije, šuberi i signature); drvene i limene kutije; medicinska stakla.
5. decembra tek. god. Zavojni materijal (brunsove vate, juta prečišćene, leuko flaster i kanap tanak).
6. decembra tek. god. Hirurški, veterinarski i zubarski instrumenti i zubarski materijal.
9. decembra tek. god. Gumene stvari i sprave bolničko lekarske.
11. decembra tek. god. Bolničko posudje i posteljni sudovi, emailirani i stakleni.
13. decembra tek. god. Gvozdeni umivaonici, primus lampe sa i i više brenera; kuhinjski pribor (noževi, viljuške, satare i mašine za meso).
15. decembra tek. god. Posteljine stvari (čebad vunena, slamarice i jastuci kudelnji).
18. decembra tek. god. Utege (za herniju).

Rok isporuka pojedinih materijala je od 3—5 meseci, računajući od dana odobrenja, a predaja franko slagalište u Zemenu.
 Licitacija izvršuje se označenih dana u kancelariji ove uprave.
 Kaucija je 5% za naše, a 10% za strane podanike, koja se polaže do 10 časova, a ponude primaju se do 11 časova gore označenih dana.
 Ponuda (ofert) snabdeven taksonom markom od 20 dinara predaje se u zapečaćenom kovertu. Cena da je označena za svaki artikal cifrom i slovima u dinarskoj moneti. Ponude doznije podnete i bez kaucije neće se uzimati u postupak.
 Uslovi, muštra i detaljni spiskovi potrebnog materijala mogu se videti svakog dana od 8—12 časova u kancelariji ove uprave.
 Zainteresovanim licima (van Beograda) na njihov zahtev slatce se detaljni spiskovi materijala, za koji se dotični bude interesovao uz plaćenu poštarinu.

Broj 2948 iz
 Kancelarije uprave Glavnog Sanitetskog slagališta
 28. septembra 1922 god. u Zemenu.

Vojaške zadeve.
 Otvoril sem oblastno konc. informacijsko pisarno v Ljubljani, Vrtača št. 3. Korsikov vrt, prva vrata desno.
 Dajem točno pojasnilo v vseh vojaških zadevah, oprostitev službe, skrajšanje roka, preместitve, vpoklica in potovanja v inozemstvo i. dr.
 Josip Svetič, podpolkovnik v. p.

Posestvo na Teznu št. 38 pri Mariboru, obstoječe iz treh oralov obdelane zemlje
se prodaja.
 Več se poizve pri
 Ivan Bucej, Teharje, pošta Store.

Sprejememo spretnega, agilnega in zanesljivega akviziterja za nabiranje oglasov za časopis in razne publikacije.
 Zglasiti se je v upravi našega lista med 9. in 10. uro dopoldne. Prednost imajo v tej stroki že izvežbani akviziteriji.

Največja izbira
 Različnih pletenin, majic, nogavic in rokavic
 pri trdkri
A. & E. SKABERNE,
 Ljubljana, Mesni trg št. 10.

Potnikiv Ameriko, pozor!
UNITED - AMERICAN - LINES - INC.
 prevažata potnike z najnovejšimi brzoparniki preko Hamburga, Southamptona in Cherbourga v New-York.
 Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila, izdajajo
SIMON KMETEC, zastopnik za Slovenijo
 Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD v LJUBLJANI
 registr. zadruga z omejeno zavezo, Marijin trg 8 ob Ljubljanci.
Podružnica v MURSKI SOBOTI
 obrestuje hranilne vloge na knjižice po 5 1/2 %
 čistih, brez odbitka rentnega in invalidskega davka.
 Večje vloge z odpovednim rokom in vloge v tekočem računu se obrestujejo tudi višje po dogovoru.
 Telefon št. 54. Čekovni račun št. 11.323.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji
R. RANZINGER
 Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice
 Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zaccarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladisce s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.
 Brzjaviti: Ranzinger. Interurban telefon 60.